

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та адміністрування

СТАТКЕВИЧ ВОЛОДИМИР АНДРІЙОВИЧ

УДК 336.131

ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ ОСНОВИ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Спеціальність 281 – Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ
наукової роботи на здобуття кваліфікації магістра

Тернопіль – 2019

Робота виконана на кафедрі менеджменту та адміністрування факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор наук з державного управління, професор
Рудакевич Марія Іванівна,
кафедра менеджменту та адміністрування
факультету економіки та менеджменту
Тернопільського національного технічного
університету імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат технічних наук, доцент
Стойко Ігор Іванович,
кафедра менеджменту інноваційної діяльності
та підприємництва факультету економіки та
менеджменту Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя

Захист відбудеться «23» грудня 2018 р. о 9⁰⁰ год. на засіданні екзаменаційної комісії у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя

Науковий керівник

М.І. Рудакевич

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми пов'язана з посиленням чинників, що впливають на децентралізацію публічного управління та роль органів місцевого самоврядування в Україні, та зумовлена регулярною нестачею матеріальних та фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, що утворює брак фінансування важливих проектів громад та негативно впливає на їх добробут і розвиток. Задля забезпечення належних умов реалізації функцій, котрі потрібні для фінансових ресурсів, які повинні забезпечувати потреби територіальних громад. Основними джерелами наповнення місцевого бюджету є місцеві податки та збори, акцизний податок і податок на доходи фізичних осіб. Проте, на сьогоднішній день, система місцевих фінансів нездатна належним чином забезпечувати фінансову самостійність органів місцевого самоврядування.

Доходи місцевих органів місцевого самоврядування формуються за рахунок податкових платежів, не здатні повною мірою забезпечити фінансування видаткової частини бюджету територіальної громади. Незацікавленість та корумпованість місцевих органів влади у контролі за добросовісним справлянням обов'язкових платежів до бюджету створює низький податковий потенціал. Це в свою чергу породжує проблеми із дохідною базою місцевих громад, з їх оподаткуванням та бюджетним регулюванням, негативно впливає на соціально-економічну складову та добробут місцевих громад.

Зміцнення фінансової основи органів місцевого самоврядування можливе за рахунок ефективної бюджетної політики з метою збалансування державного та місцевого бюджетів. Дохідна база територіальної громади може зростати завдяки зміцненню місцевої економіки, або ж децентралізації фінансових ресурсів та використання альтернативних джерел доходів. Співпраця з приватним сектором щодо питань ресурсного та людського капіталу позитивно впливатиме на динаміку зростання податкових надходжень. Диверсифікація фінансових надходжень, а також чіткий розподіл фінансових ресурсів за допомогою системи планування доходів та видатків знизить ризик недоотримання коштів із зовнішніх джерел фінансування. Рациональне використання ресурсів потребує компетентних посадових осіб, добросовісного виконання ними обов'язків, а також грамотного фінансового контролю. Ще один чинник фінансового розвитку – взаємне інформування та участь громади у вирішенні фінансових питань органом місцевого самоврядування.

Враховуючи, що дослідження проблем матеріального та фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування має велике значення як для розвитку наукових засад, так і для вирішення практичних завдань, що виникають у зв'язку із управлінням місцевими фінансовими ресурсами, робимо висновок про актуальність теми роботи.

Об'єктом дослідження є процес формування матеріальної та фінансової основи діяльності Тернопільської міської ради.

Предметом дослідження є процес ефективного пошуку напрямків вдосконалення матеріальної та фінансової основи органів місцевого самоврядування.

Методи дослідження. Теоретичні підходи і розробка практичних рекомендацій щодо напрямів зміцнення матеріальної та фінансової основи діяльності Тернопільської міської ради базуються на матеріалах досліджень українських та зарубіжних науковців, інформації щодо організації публічної діяльності Тернопільської міської ради та її фінансового управління, законодавчих та нормативних документах, що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування, звітно-статистичні дані Тернопільської міської ради. Проведено аналіз теоретичних засад матеріальної та фінансової бази діяльності органів місцевого самоврядування; аналіз матеріальної та фінансової бази діяльності Тернопільської міської ради; визначено напрями покращення матеріальної та фінансової основи діяльності Тернопільської міської ради. У процесі дослідження використано системний підхід до оцінки ефективності суспільних явищ, методи аналізу, синтезу, порівняння, деталізації.

Джерела дослідження. Інформаційною базою дослідження виступали матеріали досліджень українських та зарубіжних науковців, інформація щодо організації публічної діяльності Тернопільської міської ради та її фінансового управління, законодавчі та нормативні документи, що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування, звітно-статистичні дані Тернопільської міської ради.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає у дослідженні теоретико-методичних засад, розробленні практичних рекомендацій та обґрунтуванні економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів, спрямованих на зміцнення матеріальної та фінансової основи діяльності Тернопільської міської ради.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані заходи щодо напрямів зміцнення матеріальної та фінансової основи Тернопільської міської ради можуть бути використані у практичній діяльності даного органу місцевого самоврядування.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дипломної магістерської роботи доповідались на науково-практичній конференції: Інновації: аспекти управління, виробництва, сфери обслуговування: збірник матеріалів, VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН України М.Г. Чумаченка (м. Тернопіль, 28 березня 2019 року).

Структура й обсяг дипломної магістерської роботи. Дипломна магістерська робота складається зі вступу, семи розділів, висновків, бібліографії, додатків. Загальний обсяг роботи – 202 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 45 таблиць і 19 рисунків, 5 додатків, список використаних джерел із 82 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі описано актуальність теми магістерської роботи, сформовано мету та завдання, предмет та об'єкт, методи, інформаційну базу дослідження та подано загальну структуру роботи.

В першому розділі “Теоретичні основи матеріальної та фінансової основ діяльності органів місцевого самоврядування” проаналізовано основні концептуальні засади формування фінансово-матеріального забезпечення місцевого самоврядування, висвітлено питання комунальної власності, що представляє собою економічну базу функціонування органів місцевого самоуправління, досліджено іноземний досвід формування матеріального та фінансового забезпечення ресурсами органів місцевого самоврядування.

Під час дослідження питання фінансового гарантування було сформована позиція, що фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування повинне розглядатися як система передумов, механізмів та важелів, завдяки яким забезпечується ефективне формування, розподіл та використання їх фінансових ресурсів з метою збалансованого і повного задоволення потреб громади.

Виявлено, що подолання частини проблем, котрі стосуються фінансування територіальних громад можливе за рахунок адміністративної реформи, що стимулюватиме пошук нових шляхів надходження фінансових ресурсів в органи місцевого самоврядування. Саме наявність ефективних об'єднаних територіальних громад, котрі здатні самостійно забезпечувати свою діяльність без залучення дотацій та субвенцій, можуть раціонально використовувати наявні ресурси на благо громади. Враховуючи той факт, що в Україні поступово здійснюється перехід до децентралізації і владні інституції мають більше повноважень на місцях, це дає змогу краще виявляти реальні потреби громади в кожній територіальній одиниці, що забезпечує ефективність прийняття рішень органів місцевого самоврядування.

Задля забезпечення системи, котра б гарантувала фінансову та матеріальну основу органу місцевого самоврядування, повинний бути чітко налагоджений план вдосконалення адміністративного та господарського управління об'єктами комунальної власності, встановлений контроль за отриманням платежів з оренди комунального майна, розроблена інформаційна система контролю за операціями з управління нерухомістю, що перебуває в комунальній власності.

Наявність чинника, що гарантує виконавчому органу місцевого самоврядування сприятливі умови для розвитку організаційно-структурованих інституцій та ефективного функціонування підпорядкованих суб'єктів, представляє собою розвинену власну фінансову

інфраструктуру, котра формує матеріально-фінансове забезпечення органу місцевого самоврядування, що безпосередньо впливає на розвиток громади.

Розвиток економіки територіальної громади є одним з основних чинників, що безпосередньо впливають на її матеріальну та фінансову основу та забезпечують належне функціонування всієї адміністративної одиниці. Процеси формування та обміну матеріальними ресурсами та послугами, що створюються під час ведення діяльності, формують систему економічних відносин, котрі в свою чергу керуються відповідними економічними законами. Економіка включає в себе сукупність соціальних та економічних зв'язків, що впливають на суспільний розподіл праці та благополуччя громадян.

Для формування фінансових надходжень, органи місцевого самоврядування повинні вдосконалювати систему проведення майнових операцій об'єктів комунальної власності, що забезпечуватиме збільшення надходження грошових коштів у місцеві бюджети і в подальшому сприятиме розвитку місцевої громади. Контроль за правами на об'єкти комунальної власності повинні здійснювати компетентні органами із дотриманням чинних норм та законів, що регулюють діяльність територіальних громад.

Беручи до уваги європейський досвід у питаннях місцевих податків та зборів, слід відмітити, що держави, члени Європейського союзу використовують різні методи й підходи у наповненні місцевих бюджетів. Наприклад, у Франції, впроваджено близько п'ятдесяти місцевих податків та зборів, що формує податкові надходження в розмірі приблизно сорока відсотків від загального розміру місцевих бюджетів. В Нідерландах, місцеві бюджети формуються на вісімдесят відсотків за рахунок трансфертів. Проте, у Швеції або ж у Швейцарії рівень доходів місцевих бюджетів сягає вісімдесяти відсотків. Це свідчить про те, що федеративні держави керуються законодавством кожного суб'єкта федерації, а унітарні держави використовують єдине загальнодержавне законодавство.

Слід відмітити європейські муніципальні підприємства, що входять до єдиної фінансової місцевої системи. В більшості європейських країн, ці підприємства повністю належать та контролюються органами місцевого самоврядування. В свою чергу, об'єкти господарської діяльності, частка капіталу в котрих перевищує п'ятдесят відсотків і належить місцевій громаді називають корпоративною муніципальною власністю. Завдяки такому поділу можна чітко відокремити пріоритетні напрямки діяльності кожного підприємства та визначити ступінь впливу на кожен суб'єкт господарської діяльності, в залежності від форми його власності.

При обмежених ресурсах місцевих громад, поєднання комунального та приватного капіталу в конкретному підприємстві, дає змогу органу місцевого самоврядування впливати та контролювати даний суб'єкт, котрий зазвичай окрім економічної складової, має на меті досягнення соціального ефекту.

Отже, завдяки розвинутій системі оподаткування на місцях, є можливість отримати більш незалежну форму керування фінансами органів місцевого самоврядування, що позитивно впливатиме на юридичну самостійність територіальних громад, свободу вибору стратегій розвитку регіонів, мінімізації впливу окремих чинників, що характерні при узурпації влади. Європейський досвід керування місцевими фінансами та способами наповнення місцевих бюджетів дає змогу використати та адаптувати подібну систему управління в Україні, під час процесу децентралізації, що в кінцевому результаті має позитивно вплинути на кожну територіальну одиницю, що забезпечуватиме добробут та ефективне функціонування громад.

У другому розділі “Аналіз матеріальної та фінансової основ діяльності Тернопільської міської ради” висвітлено загальну характеристику місцевого самоврядування міста Тернополя, досліджено організацію управління фінансово-матеріальною основою, проведено аналіз дохідної частини бюджету міста.

Тернопільська міська рада є представницьким органом місцевого самоврядування, котра виступає від імені територіальної громади та здійснює покладені на неї функції в інтересах громадян. Тернопіль є містом обласного значення і, згідно з територіальним устроєм України, входить до Тернопільської області і є її обласним центром.

Міська рада представляє собою юридичну особу, котра здійснює діяльність в межах передбачених законодавством, використовує особисту печатку, має розрахункові рахунки в банках, має право від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав.

Міське самоврядування міста Тернополя складається з: територіальної громади, міського голови, виконавчих органів, органів самоорганізації населення, Тернопільської міської ради.

Доходи місцевого бюджету, майно, що перебуває на балансі міста, земля та ресурси, приватні та комунальні підприємства, інше майно та майнові права є матеріальною і фінансовою основою міста Тернополя.

Об'єктами комунальної власності територіальної громади має право розпоряджатися міський голова, що уповноважений передавати комунальне майно у користування, здавати в оренду, продавати або ж купувати. Профільні комітети мають право отримати частину повноважень стосовно управління об'єктами комунальної власності.

Проект бюджету міста підлягає обов'язковому оприлюдненню шляхом його розміщення на офіційному сайті міської ради. Міський бюджет затверджується рішенням міської ради в терміни, встановлені діючим законодавством. Річний звіт про виконання міського бюджету подається на затвердження до міської ради м. Тернопіль її виконавчим комітетом у двомісячний строк після завершення відповідного бюджетного періоду. В місті реалізується Громадський бюджет, котрий є частиною місцевого бюджету. Фінансування

проектів, що пропонуються членами тернопільської територіальної громади здійснюються саме за рахунок громадського бюджету.

До фінансового управління входить відділ планування доходів Тернопільської міської ради, котрий займається організацією роботи, що пов'язана із формуванням бюджету міста за дохідною частиною у відповідності до чинного законодавства. Штатна кількість працівників складає 4 особи, котрі й розраховують майбутні доходи міста на основі показників за базові періоди, змін у податковій системі, змін в оплаті праці, прогнозованими інвестиціями в місто та іншими чинниками, що впливатимуть на величину доходів.

Завдяки впровадженню пілотного проекту “Відкритий бюджет”, з'явилась можливість на сайті Тернопільської міської ради в мережі інтернет побачити графіки та діаграми стосовно дохідної та видаткової частини бюджету міста Тернополя. Даний проект надає можливість моніторингу за динамікою та станом виконання бюджету Тернопільської міської територіальної громади.

У третьому розділі “Напрями покращення матеріальної та фінансової основи діяльності Тернопільської міської ради” сформовано пропозиції щодо зміцнення матеріально-фінансової бази діяльності Тернопільської міської ради шляхом створення комунального підприємства з надання послуг громадського харчування. Основою причиною створення даного закладу харчування є потреба в спеціалізованому закладі, який би продовжував традиції тернопільських вареничних. До того ж, функціонування комунального підприємства «Тернопільський вареник» дасть можливість сприяючи розвитку туризму в регіоні. Крім того, створення даного комунального підприємства у випадку його прибуткової діяльності дасть змогу забезпечити додаткові надходження до бюджету міста.

Згідно розрахунків, запропонований проект створення комунального підприємства з надання послуг громадського харчування доцільно здійснювати, адже його чиста теперішня вартість складає 1553,5 тис. грн., що значно перевищує нульове значення; індекс прибутковості рівний 2,4, його величина більша за 1. Простий термін окупності запропонованого проекту 1 рік 3 місяці, а дисконтований – 1 рік 7 місяців. Значення показника рентабельності інвестицій є достатнім і становить 58,2%.

Другою проектною пропозицією є започаткування Тернопільською міською радою діяльності комунального підприємства з пошиття спецодягу, котре б забезпечувало потреби комунальних підприємств міста, а в перспективі й інших комунальних служб, що знаходяться в регіоні. Після проведення розрахунків чиста теперішня вартість підприємства складатиме 694,2 тис. грн., а індекс прибутковості дорівнює 1,9. Показник рентабельності інвестицій є складає 42,4%.

Третьою проектною пропозицією є здача в оренду приміщень комунальної власності за допомогою електронної торгової системи на відкритих торгових майданчиках. Завдяки

використанню публічної електронної системи з'явиться можливість дотримуватись: принципу прозорості, мінімізації корупції, змови сторін, недобросовісної конкуренції та в кінцевому результаті збільшить надходження фінансових ресурсів у бюджет міста.

У четвертому розділі **“Спеціальна частина”** проаналізовано стан розвитку міста Тернополя та висвітлено законодавчо-нормативну базу діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Досліджено, що місто Тернопіль має добре налагоджену систему транспортного сполучення, що включає: аеропорт «Тернопіль», який має злітно-посадкову смугу з штучним покриттям розміром 2000 м x 42 м та може обслуговувати повітряні судна з максимальною злітною масою до 61 тонн, з пропускною спроможністю аеропорту – до 100 пасажирів на годину; залізничний вузол Тернополя, котрий забезпечує щоденні внутрішньодержавні та міжнародні пасажирські перевезення, залізнична станція «Тернопіль-Товарний» дозволяє обслуговувати 65,2 тис. тонн вантажів на добу, залізнична станція «Тернопіль» – головний пасажирський термінал громади з пропускною спроможністю 17 тисяч осіб на добу.

Тернопільська міська територіальна громада володіє значним трудовим потенціалом та підготовлює спеціалістів за багатьма спеціальностями. Тернопіль – одне з небагатьох міст України, де протягом тривалого періоду спостерігається приріст населення. Більшість населення громади складають жінки, з них 80% працездатного віку. Частка чоловіків працездатного віку – 90%.

Питома вага осіб працездатного віку в структурі населення є вищою за середній показник по країні. Наявний трудовий потенціал за одночасно порівняно невисокого рівня оплати праці створюють додаткові переваги для інвесторів у частині започаткування та ведення бізнесу в громаді.

Місто Тернопіль здійснює міжнародне співробітництво, збільшуючи інвестиції в розвиток інфраструктури та енергозбереження, у тому числі в партнерстві з міжнародними організаціями. Підвищення енергоефективності за програмою «DemoUkraine DN» реалізується. Ведеться модернізація котелень, де планується встановити 25 індивідуальних теплових пунктів із застосуванням новітніх технологій. Обсяг фінансування: 700 тисяч євро. Запланована реконструкція системи зовнішнього освітлення під назвою «Світло без ртуті» з обсягом фінансування: 17,5 млн. грн.

Здійснюється розвиток міської інфраструктури, ведеться модернізація об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства з використанням сучасних технологій із залученням фінансування в розмірі 36,7 млн. дол. США. Реалізується модернізація системи центрального тепlopостачання, котра передбачає реконструкцію системи центрального тепlopостачання та подачі гарячої води з фінансуванням в розмірі 15,0 млн. євро.

У п'ятому розділі “Обґрунтування економічної ефективності” досліджено та прораховано: економічну ефективність створення комунального підприємства у сфері надання послуг громадського харчування; економічну ефективність створення комунального підприємства з пошиття спецодягу; економічну ефективність заходів щодо використання електронної системи для надання в оренду приміщень комунальної власності.

Кожен із запропонованих варіантів є економічно обґрунтований та реалістичний, а завдяки незначним інвестиціям в реалізацію кожного з трьох проектів, є можливість в майбутньому отримувати додатковий дохід в бюджет тернопільської міської територіальної громади, підвищуючи рівень зайнятості та в кінцевому результаті отримати не лише економічну вигоду, але й досягти соціального ефекту.

У шостому розділі “Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» описано: завдання в галузі охорони праці та загальний стан охорони праці у Тернопільській міській раді; рекомендації щодо поліпшення умов праці у відділі обліку, звітності та організаційної роботи фінансового управління Тернопільської міської ради і їх соціальна й економічна ефективність; забезпечення електробезпеки користувачів персональних комп'ютерів.

У сьомому розділі “Екологія” висвітлено екологічні принципи в розвитку міст та селищ, що здійснюється на таких засадах: відкритості, підзвітності, гласності органів державної влади; участі громадськості у формуванні державної політики; дотримання екологічних прав громадян; заохочення до ведення екологічно відповідального бізнесу та екологічно свідомої поведінки громадян; запобігання екологічній шкоді; міжнародної співпраці та євроінтеграції. Крім того, в даному розділі проаналізовано аспекти екологічної діяльності Тернопільської міської ради.

ВИСНОВКИ

В магістерській роботі висвітлено процес ефективного пошуку напрямків вдосконалення матеріальної та фінансової основи Тернопільської міської ради, а також представлено три проектні пропозиції, що стосуються створення комунальних підприємств з метою зміцнення матеріальної основи. Також подана проектна пропозиція з впровадження єдиної конкурсної системи здачі в оренду комунального майна Тернопільської міської територіальної громади з метою збільшення фінансових ресурсів.

Тернопільська міська рада виступає як представницький орган місцевого самоврядування. Дослідження дохідної частини бюджету Тернополя за останні минулі три роки показали наступне. У 2017 році порівняно з попереднім спостерігався приріст доходів міста на суму 611,5 млн. грн. (тобто на 35,4%), а у 2018 році порівняно з 2017 роком - на 109,7 млн. грн. (на 4,7%).

Протягом 2016-2018 років спостерігалось збільшення сум як загального, так і спеціального фонду дохідної частини бюджету міста. Так, у 2017 році приріст доходів загального фонду м. Тернопіль становив 707,4 млн. грн., або 45,6% від суми попереднього року. У 2018 році спостерігалось подальше зростання доходів загального фонду, що дорівнювало порівняно з аналогічним періодом минулого року 109,0 млн. грн., або 4,8%, тобто сума і темп приросту значно знизилась.

Що стосується зміни величини доходів спеціального фонду бюджету міста у 2017 році порівняно з минулим роком, то його збільшення в абсолютному вимірі складало 4,1 тис. грн., у відносному - 5,2%, а у 2018 році порівняно з попереднім – відповідно 0,7 млн. грн. та 0,1%. Отже, темпи зростання сум загального та спеціального фонду бюджету м. Тернопіль були нерівномірними у досліджуваному періоді.

Підводячи підсумки виконання плану дохідної частини бюджету міста за 2018 рік, можна відмітити, що за цей період при плані 2429,0 млн. грн. надходження до міського бюджету становили 2450,7 млн. грн., тобто відсоток перевиконання плану формування доходів бюджету м. Тернопіль дорівнював 0,9%.

Фактичні видатки бюджету міста Тернополя у 2016-2018 роках стабільно зростали. Так, у 2017 році їх величина зросла на 648,5 млн. грн., або на 37,6%, а у 2018 році – на 82,2 млн. грн., або на 3,5%. Збільшення бюджетних видатків у 2017 році було зумовлене зростанням як величини загального фонду (на 602,6 млн. грн., або на 43,6%), так і спеціального фонду (на 45,9 млн. грн., або на 13,5%). У 2018 році ріст видатків міста порівняно з попереднім роком складав 82,2 млн. грн., або 3,5%. При цьому сума видатків загального фонду виросла на 95,4 млн. грн., або на 4,8%, а видатки спеціального фонду, навпаки, зменшилися – на 13,2 млн. грн., або на 3,4%.

У структурі видаткової частини бюджету м. Тернопіль відбулися певні зміни. Так, якщо у 2016 році частка загального фонду становила 80,3%, а спеціального – 19,7%, то у 2017 році досліджувані показники склали відповідно 83,7% та 16,3%, а у 2018 році - 84,8% та 15,2%. Отже, частка загального фонду протягом 2015-2016 років стабільно зростала, а спеціального – зменшувалась. Завдяки надходженню коштів до міського бюджету у 2017 році було досягнуто виконання плану видаткової частини бюджету на 98,1 відсотків.

Видатки бюджету Тернополя повинні виступати дієвим інструментом забезпечення потреб різноманітних соціальних груп населення, виступати ефективним важелем регулювання стану розвитку окремих галузей економіки та стимулювання інноваційних змін, а також бути націленими на втілення перспективних напрямів культурного й духовного життя міста.

З метою розширення та пропонується заснувати комунальне підприємство «Тернопільський вареник», яке буде працювати у галузі надання послуг громадського

харчування. Потреба створення даного підприємства пояснюється тим, що на даний час у Тернополі відсутній спеціалізований заклад громадського харчування, який би продовжував традиції тернопільських вареничних, сприяючи задоволенню потреб жителів нашого міста. Сумарна величина капітальних витрат на проект створення КП «Тернопільський вареник» складатиме 1107,4 тис. грн. Проведені дослідження показників економічної ефективності проекту створення комунального підприємства з надання послуг громадського харчування показали, що його доцільно здійснювати, адже його чиста теперішня вартість складає 1553,5 тис. грн., що значно перевищує нульове значення; індекс прибутковості рівний 2,4, його величина більша за 1. Простий термін окупності запропонованого проекту 1 рік 3 місяці, а дисконтований – 1 рік 7 місяців. Значення показника рентабельності інвестицій є достатнім і становить 58,2%.

З метою забезпечення потреб комунальних підприємств м. Тернопіль, а також інших споживачів у спецодязі пропонуємо створити КП Тернопільської міської ради, яке буде працювати згідно отриманих замовлень на виконання робіт. Загальна сума початкових витрат на купівлю та введення в дію на технологічного обладнання для виконання комунальним підприємством робіт з пошиття спецодягу становить 764,4 тис. грн.

Пропонується здійснювати здачу в оренду комунального майна з використанням електронної торгової системи. Адже саме інформаційно прозоре та ефективно використання фінансових ресурсів, що забезпечується системою електронних торгів, котрі проводяться на відкритих онлайн-майданчиках, дає змогу справедливо та неупереджено визначити переможця, котрий запропонує найкращі умови. Завдяки прозорості процесів з використанням електронної торгової системи з'являється можливість мінімізувати проблеми корупції, змови сторін, недобросовісної конкуренції.

Список опублікованих праць за темою дипломної магістерської роботи

1. Статкевич В. Децентралізація фінансових ресурсів в органах місцевого самоврядування /В.А. Статкевич// Інновації: аспекти управління, виробництва, сфери обслуговування: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково–практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН України М.Г. Чумаченка (м. Тернопіль, 28 березня 2019 року). – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2019. – С.71.

АНОТАЦІЯ

Статкевич В.А. Шляхи зміцнення матеріальної та фінансової основи органів місцевого самоврядування, на прикладі Тернопільської міської ради [Рукопис]: комплексна дипломна робота на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 281 / Володимир Андрійович Статкевич; ТНТУ. — Тернопіль: [б. в.], 2019. — 202 с.

Магістерська робота містить: 202 с., 19 рис., 45 табл., 5 додатків, 82 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – процес зміцнення матеріально-фінансової основи Тернопільської міської ради.

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних шляхів покращення матеріальної та фінансової основи Тернопільської міської ради.

Методи дослідження – системний підхід до оцінки ефективності суспільних явищ, методи аналізу, синтезу, порівняння, деталізації.

Розроблено проектних пропозицій щодо зміцнення матеріальної та фінансової бази Тернопільської міської ради, обґрунтування та розрахунок пропозицій щодо створення комунальних підприємств з метою отримання прибутку та досягнення соціального ефекту, збільшення фінансових надходжень за рахунок впровадження електронної торгової системи для здачі в оренду комунального майна.

Ключові слова: місцеве самоврядування, матеріально-фінансова база, громада, комунальне підприємство, місцеві доходи та витрати, податки.

ABSTRACTS

Statkevych V.A. Ways of strengthening the material and financial basis of local self-government bodies, on the example of Ternopil City Council [Manuscript]: comprehensive thesis for obtaining the qualification master's degree in 281 / Volodymyr Statkevych; TNTU. - Ternopil: [b. in.], 2019 - 202 p.

Diploma work: 202 pages, 19 figures, 45 tables, 5 appendixes, 82 references.

The Object of Investigation – ways to strengthen the material and financial basis of Ternopil City Council

The Aim of the Work is to study the theoretical and practical ways of improving the material and financial basis of the Ternopil City Council.

Research methods – systematic approach to the evaluation of the effectiveness of social phenomena, methods of analysis, synthesis, comparison, detailing.

Project proposals were developed to strengthen the material and financial base of the Ternopil City Council, to substantiate and calculate proposals for the creation of public utilities for

profit and social impact, to increase financial revenues through the introduction of an electronic trading system for the lease of municipal property.

Key words: local government, material and financial basis, community, municipal enterprise, local revenues and expenditures, taxes.